

zaaknummer 2012-T740 (3)

14 januari 2014

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.J. de Witte,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven was aangeklaagde lid van de congregatie van de
Priesters van het Heilig Hart van Jezus.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 27 juni 2012.

Op 27 augustus 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens namens de provinciaal overste van de congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus.

Op 18 december 2012 heeft de Klachtencommissie advies uitgebracht inzake de klacht van klager tegen aangeklaagde en heeft de Klachtencommissie de provinciaal overste geadviseerd de klacht ten aanzien van aangeklaagde niet gegrond te verklaren.

Bij beslissing van 30 augustus 2013 is door de bijzondere kamer van de Klachtencommissie het verzoek tot herziening gegrond verklaard en is bepaald dat de zaak opnieuw wordt behandeld.

Op 19 december 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. M.J. de Witte.

Voorts werd klager terzijde gestaan door de heer [naam], arts.

Namens de congregatie is verschenen [naam], waarnemend provinciaal overste van de congregatie. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. R.P. Baetens.

2. De klacht

- 2.1. Klager was van zijn zesde tot zijn twaalfde jaar geplaatst in [instelling] in [plaats]. In die jaren is klager regelmatig (twee keer per week) verkracht, geslagen en geschopt door steeds drie à vier grote mannenbroeders en soms door twee broeders. Klager werd naar zijn slaapzaal gedirigeerd en moest zich uitkleden; hij werd met de leren riem geslagen. Pies, poep en sperma, alles vloog daarbij in het rond. Dit betrof aangeklaagde.
Tijdens de zitting heeft klager verklaard dat hij aangeklaagde ook moest pijpen en dat aangeklaagde dan in zijn mond klaar kwam.
- 2.2. Klager stelt te hebben geleerd hoe hij de pijn die hem werd aangedaan moest verwerken. Klager leerde uit zichzelf te treden. Hij nam daarbij de foetushouding aan en kon dan alles over zich heen laten gaan, waardoor hij niets meer voelde. Die vorm van zelfverdediging heeft klager meermalen, en met succes, beoefend.
Klager beleeft zichzelf na zijn 21ste als volgt: hij kon niet met geld omgaan, hij was zeer agressief, hij kon niet met zijn seksualiteit omgaan en hij vertrouwde niemand. Klager heeft tot zijn 32ste vaak last gehad van nachtmerries.
Klager heeft in 2011 een darmonderzoek gehad. Het bleek dat er van oudsher nog veel beschadigingen aan de dikke darm waren. De professor die klager heeft onderzocht vroeg zich af waarom de laatste 20 cm van de dikke darm zo verrommeld zijn; de reactie van klager dat hij meermalen anaal was verkracht, bleek een verklaring daarvoor te zijn.
- 2.3. Klager heeft als doel van de klachtenprocedure dat het seksueel misbruik door aangeklaagde wordt erkend. Daarnaast is immateriële schadevergoeding in de vorm van geld ook een duidelijk speerpunt.

3. De inhoudelijke reactie op de klacht.

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

Mr. R.P. Baetens heeft namens de provinciaal overste van de congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Aangeklaagde was vanaf [jaar] verbonden aan [instelling], langere tijd als kleermaker en in latere jaren (vanaf wanneer is niet duidelijk geworden) als groepsleider, totdat het provinciaal bestuur van de congregatie in [jaar] oordeelde dat hij niet als groepsleider verder kon gaan. In het archief is niets aangetroffen dat een aanwijzing kan geven voor eventueel seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Dat wordt overigens ook bevestigd door de Commissie Deetman.

Namens en van de kant van de congregatie wordt voorts gesteld dat het relaas van klager op een aantal punten een vrucht is van onjuiste gevolgtrekking en subjectieve beleving en dat het volstrekt duidelijk is dat hij destijds zijn (herhaald) verblijf in [instelling] als belastend heeft ervaren. Hoewel het aannemelijkheidsgehalte van het complete relaas zeer laag is, valt natuurlijk niet uit te sluiten dat klager in enigerlei vorm slachtoffer is geworden van destijds jegens hem gepleegd seksueel misbruik.

Duidelijk is in ieder geval dat klager wel gebukt gaat onder heftige herinneringen, maar in hoeverre die herinneringen door het tijdsverloop, door eigen beleving of door omstandigheden totaal vervormd zijn geraakt, blijft in de klachtkwestie een reële vraag.

Voorts wordt van de kant van de congregatie betoogd dat aangenomen moet worden dat klager zich pas na 2010 voor het eerst heeft geuit over seksueel misbruik, waardoor de klacht het volstrekt essentiële specifieke steunbewijs ontbeert, waarmee de aannemelijkheid van in het bijzonder deze klacht zou kunnen worden versterkt. Het feit dat klager wel enig algemeen steunbewijs inbrengt in de vorm van andere meldingen is nimmer genoeg bewijs om iedere klacht van elke opvolgende klager alleen al op grond daarvan aannemelijk te achten. De evident wrange beleving van klager ten spijt, zijn klacht mist de onderbouwing en – op een aantal punten ook gewoon aantoonbaar – de overtuigingskracht om een gegronde verklaring te kunnen dragen. Voor deze klacht mag het dan ook niet leiden tot een advies tot gegronde verklaring.

Tijdens de zitting heeft mr. Baetens de Klachtcommissie verzocht ook kennis te nemen van het tweede klaagschrift van klager. Zijn verhaal in dat klaagschrift is volledig inruilbaar voor zijn verhaal in het onderhavige klaagschrift.

4. De beoordeling

- 4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.
- 4.3. Er zijn meer dan 50 jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager in de periode 1953 tot 1959 meer dan eens seksueel is misbruikt, waaronder verkrachting door aangeklaagde. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt. In de eerste plaats door de authentieke wijze waarop klager zijn verhaal ter zitting heeft verteld. Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de zaken met zaaknummers 2011-T272 en 2013-W1076 (1) waarin eveneens over seksueel misbruik van zeer ernstige aard door aangeklaagde wordt geklaagd. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde, zoals door de Klachtencommissie wordt aangenomen. De Klachtencommissie is echter niet in staat tot vaststelling van een meer concrete frequentie van het seksueel misbruik dan hierboven is gedaan, aangezien daartoe in de stukken en de behandeling ter zitting onvoldoende houvast wordt gevonden.

- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door de aangeklaagden met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit dat de aangeklaagden zijn overleden kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.
- 4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de delegatie overste zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de provinciaal overste van de congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 januari 2014 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, prof. dr. H.B.M. van de Wiel en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.